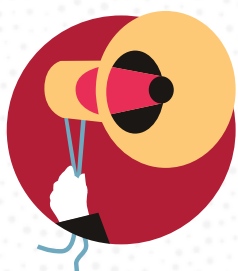

Slovenija

Politika se vrača: Razlaga porasta politične angažiranosti in zasuka v desno med slovensko mladino

2024

5 KLJUČNIH TOČK O STANJU NA PODROČJU POLITIKE MED SLOVENSKO MLADINO

1 Zanimanje za politiko in subjektivno znanje o politiki sta se, kljub temu da ostajata na nizki ravni, med letoma 2018 in 2024 povečala med skoraj vsemi skupinami mladih. Tako zanimanje kot znanje sta bila že leta 2018 še posebej izrazito opazna med skrajno desno usmerjenimi mladimi. Medtem je za politično neopredeljene mlade, čeprav se je stanje izboljšalo, še vedno značilna najnižja stopnja zanimanja in znanja o politiki.

2 Slovenska mladina je, v primerjavi z letom 2018, postala veliko bolj politično ozaveščena, pri čemer se na političnem spektru lažje samoopredelijo. Hkrati je bila v preteklosti obstoječa asimetrična nagnjenost mladih v levo v zadnjem obdobju skoraj v celoti zamenjana z asimetrično nagnjenostjo v desno. Mladi v Sloveniji se tako danes v povprečju nagibajo k desni sredini.

3 Za delitev mladih na levo in desno so, ob nekaterih pomembnih izjemah, še vedno značilni standardni demografski, stališčni in normativni napovedniki. Z desnico se pogosteje identificirajo nacionalistično, šovinistično in avtoritarno nagnjeni mladi, medtem ko se bolj strpni, ekonomsko egalitarni in pro-okoljsko usmerjeni mladi nagibajo k levici. Ženski spol se prav tako bolj nagiba k levici.

4 Pri nekaterih ključnih političnih stališčih je prišlo do opazne in v preteklosti neobstoječe vrzeli med spoloma. Fantje so, v primerjavi z dekleti, na splošno postali manj tolerantni in bolj šovinistični. Do te spremembe ni prišlo zato, ker so dekleta postala bolj liberalna ampak ker so fantje postali manj liberalni.

5 Nekatera politična vprašanja, ki se jih stereotipno povezuje z mladimi, niso posebej (ali sploh niso) značilna za slovensko mladino. Manj kot štirje od desetih mladih podpirajo znižanje volilne pravice z 18 na 16 let, medtem ko približno polovica podpira uvedbo e-volitev, univerzalni temeljni dohodek in legalizacijo marihuane.

Uvod

Revija The Parliament je že precej pred volitvami v Evropski parlament pravilno napovedala, da se bo "skokovita volilna udeležba mladih iz leta 2019 verjetno ponovila tudi junija, vendar bi tokrat lahko okrepila skrajno desnico" (Spirlet, 2024). Podnaslov iz drugega majskega poročila se glasi: "Mlajši volivci po vsej Evropi politične stranke vse pogosteje izbirajo na podlagi njihove spolne politike - in desnica zmaguje v boju za glasove mladih moških" (Velázquez, 2024). Podobno je opozoril tudi Politico: "Ne gre samo za boomerje, tudi mladi volijo skrajno desnico" (Cokelaere, 2024).

Izkazalo se je, da so bile te projekcije in napovedi pravilne. Dejanski rezultati volitev, volilne ankete in povolilne raziskave kažejo, da desnica in skrajna desnica pridobivata na veljavi zlasti med mladimi. Na primer, v Nemčiji je "za AfD glasovalo 16 % mladih, kar predstavlja potrojitev strankinega deleža v tej demografski skupini" (Pfeifer, 2024). V Franciji je "za Nacionalni zbor glasovalo 32 % mladih starih od 18 do 34 let, kar predstavlja več kot dvakrat večji delež kot na evropskih volitvah leta 2019" (Samuel, 2024).

Vsi ti povzetki zajemajo dvoje najpomembnejših nedavnih dogajanj na področju politike med mladimi, ki ju lahko opazimo ne le v Evropi, temveč tudi v Sloveniji. Med mladimi, ki so bili nekoč prikazani kot skoraj popolnoma politično apatični, se danes kažejo jasni znaki ponovnega vključevanja v politiko. Če je za politična stališča mladih običajno veljalo, da so le-ta skoraj nedvoumno liberalna ali celo progresivna, se je v zadnjih letih tudi to spremenilo. Podatki iz več evropskih držav in naš slovenski vzorec večinoma kažejo, da se mladi, zlasti pa določeni deli mladih volivcev, obračajo v desno. Še posebej zaskrbljujoče je lahko dejstvo, da se je odprla precejšnja politična vrzel med spoloma. Fantje sprejemajo konservativne vrednote, medtem ko dekleta večinoma ostajajo podpornice liberalizma.

1. ključna točka: Povečanje zanimanja in subjektivnega znanja o politiki

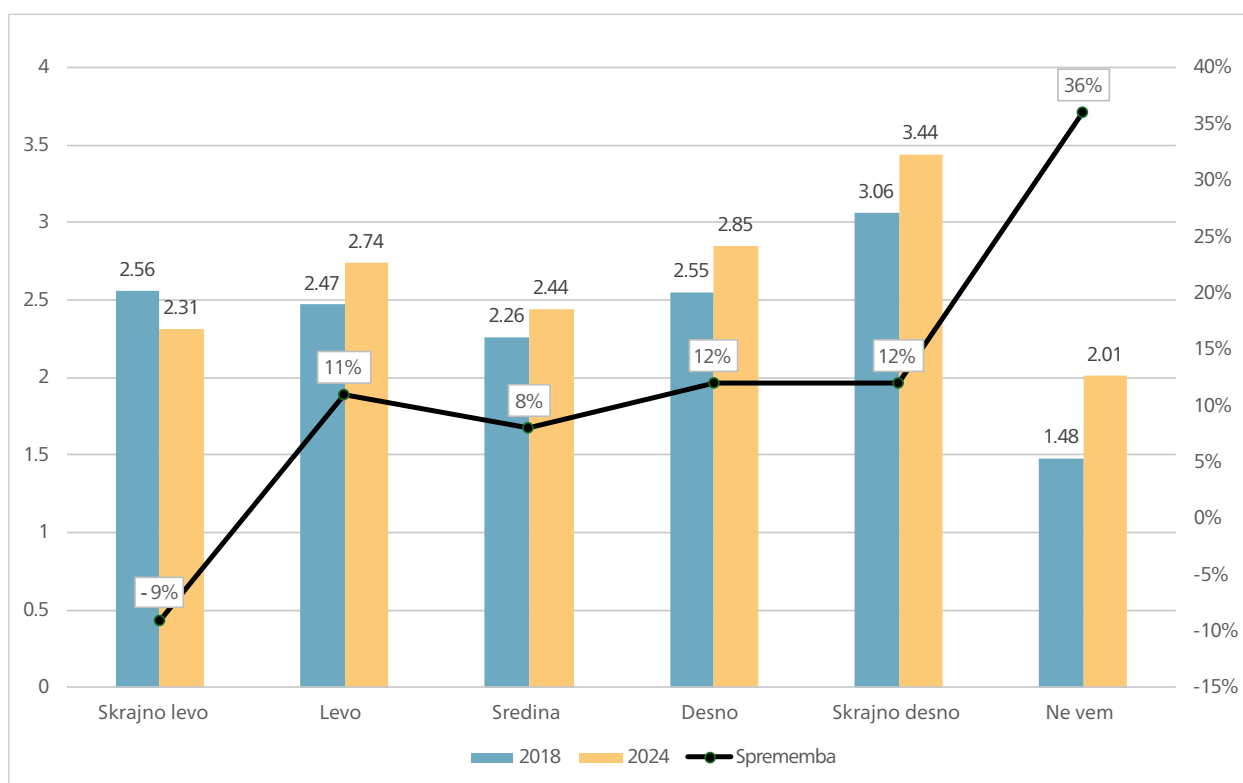
O mladih se je desetletja poročalo kot o politično apatičnih in razočaranih (Zhang, 2022). Mladi so bili, tako v smislu formalnih in neformalnih kanalov participacije, kot samega zanimanja za politiko in znanja o njej, večinoma obravnavani kot tisti, ki se držijo na stranskem tiru političnega življenja. To se je v zadnjih letih v državah Evropske unije spremenilo, čeprav le skromno. Slovenija ni v tem pogledu nič drugačna. Zanimanje za politiko se je v letu 2024, kot kaže Grafikon 1, iz sicer nizke izhodiščne točke povečalo praktično v vseh samoopredeljenih političnih skupinah. Najbolj se je povečalo med tistimi, ki se niso zmožni jasno umestiti na politični spekter, vendar ta skupina ostaja tudi najmanj zainteresirana za politiko. Sicer največ zanimanja za politiko trenutno kažejo tisti, ki se

identificirajo s skrajno desnico. Ravno obratno pa lahko rečemo za skrajno levo usmerjene mlade¹.

Podoben trend je mogoče opaziti pri subjektivnem znanju mladih o politiki. Subjektivno znanje se je, med letoma 2018 in 2024, znatno povečalo tekom celotnega političnega spektra (vključno s tistimi, ki se "ne vedo" opredeliti), vendar ostaja najvišje na skrajni desnici in najnižje na skrajni levici². Opozoriti je potrebno, da se subjektivno znanje lahko bistveno razlikuje od bolj utemeljenega oz. objektivnega znanja. Zato bi bilo morda bolj primerno, če bi to postavko imenovali "politična samozavest". Kljub temu, da je prišlo do povečanja, tako zanimanje kot znanje v splošnem in absolutnem smislu ostajata razmeroma skromna. Nahajata se pod vrednostjo 3, ki predstavlja vmesni položaj. To glede na dejstvo, da nekaj več kot 50 % mladih pravi, da se počutijo politično odtujene ("slabo" ali "sploh ne" zastopane v politiki), le 13 % pa jih pravi nasprotno, verjetno ni presenetljivo.

Grafikon 1

Zanimanje za politiko čez politični spekter (lestvica 1–5).

¹ Upoštevati je potrebno, da je povečanje zanimanja za politiko veliko bolj izrazito med mladimi moškimi, čeprav smo ugotovili, da se tako mladi moški kot ženske bolj zanimajo za politiko.

² Regresijske analize potrjujejo, da interes in subjektivno znanje (ali samozavest) sama po sebi delujeta kot zmerno močna napovednika desne politične samoopredelitve.

Kaj nam lahko pomaga pojasniti ponovno vključevanje mladih v politiko? Deloma je le-to povezano z nepredvidenimi, a pomembnimi nedavnimi dogodki, kot so družbeni pretresi ter splošne negativne spremembe, ki so jih sprožili pandemija Covida, 'lockdown' in zaprtje šol. Mladi so se na podlagi teh dogajanj začeli zavedati pomena politične moči in tega, da se njihov glas sliši. K ponovnemu vključevanju je prispeval tudi izbruh velike meddržavne vojne na evropskih tleh, ko je Rusija leta 2022 napadla Ukrajino. Vlogo je imela tudi vojna med Hamasom in Izraelom iz konca leta 2023, ki je že sprožila številne proteste in aktivistične akcije s strani mladih. Del razlage - del, ki pojasnjuje dejstvo, da je zanimanje za politiko najmočnejše na desnici - pa bi lahko bil povezan z bolj strukturnimi, počasnimi kulturnimi premiki v družbah, ki so se do neke mere pokazali že pred letom 2020. Določene skupine mlajših generacij se zaradi progresivnih normativnih sprememb, ki so v družbi in na družbenih omrežjih še posebej opazne od začetka leta 2010, počutijo ogrožene, zapostavljene, izključene ali nerazumljene. O tem bo več povedano v nadaljevanju poročila.

2. ključna točka: Jasnejša levo-desna samoopredelitev in zasuk v desno

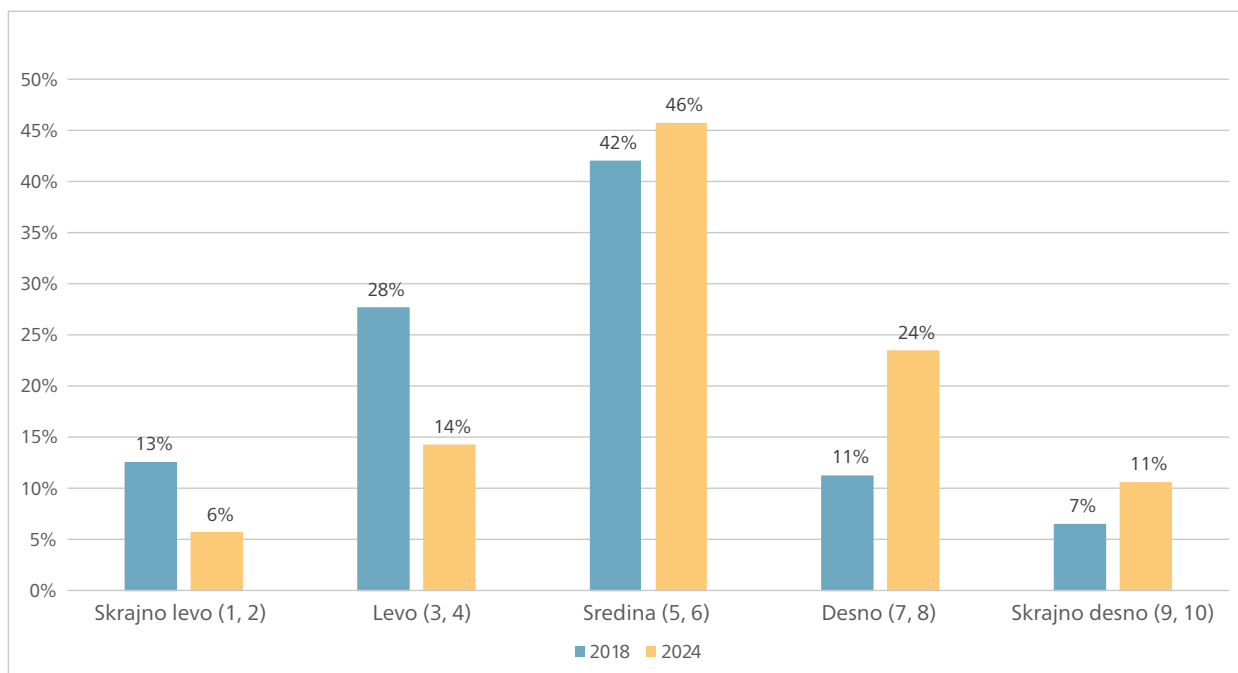
Druga navidezna pomanjkljivost mladinske politike je (nejasna) levo-desna samoopredelitev mladih. Leta 2018 se na primer 43 % slovenskih mladih ni znalo uvrstiti v levo-desni politični spekter. V letu 2024 se je to drastično spremenilo, saj se je delež neopredeljenih zmanjšal s 43 na 19 %, kar sovpada s povečanjem subjektivnega političnega znanja. Velika večina mladih se je zdaj pripravljena in sposobna politično samoopredeliti.

Interesantno pa je, da se je drastično spremenila tudi splošna struktura politične samoopredelitve slovenske mladine. Res je, kot kaže Grafikon 2, da je bila tako leta 2018 kot leta 2024 velika večina mladih sredinsko usmerjenih. Vendar pa je bila leta 2018 jasno razvidna izkrivljenost spektra v levo. Leta 2024

Grafikon 2

Politična orientacija mladih leta 2018 in 2024.

Ko ljudje govorijo o svojih političnih prepričanjih, večinoma govorijo o levi in desnici. Kako bi na splošno na tej lestvici uvrstili svoje poglede (lestvica od 1 do 10)

tega nagibanja v levo ni več, pri čemer ga je nadomestil nagib v desno. Nekaj podobnega pokaže tudi primerjava povprečnih vrednosti. Leta 2018 je skupna povprečna vrednost vzorca na lestvici od 1 do 10 znašala 4,8, kar kaže na rahlo levosredinsko nagnjenost. Leta 2024 se je povprečna vrednost povečala na 5,9, kar kaže na nagnjenost v desno od sredine.

Kaj te spremembe pomenijo za podporo liberalne demokracije s strani mladih? V preteklosti so bili nekateri zaskrbljeno prepričani, da mladi postajajo vse bolj naveličani demokracije ter da se obračajo k podpori neliberalnih populistov, ki si želijo uničiti demokracijo (glej na primer Foa idr., 2020). Zdi se, da to, vsaj v Sloveniji, ne drži. Nobena od treh standardnih mer podpore ali nasprotovanja demokraciji ne kaže statistično značilnih razlik v povprečnih vrednostih med letoma 2018 in 2024³. Tudi primerjava premikov deležev tistih, ki demokracijo podpirajo ali ji nasprotujejo, ne pokaže skoraj nobene spremembe.

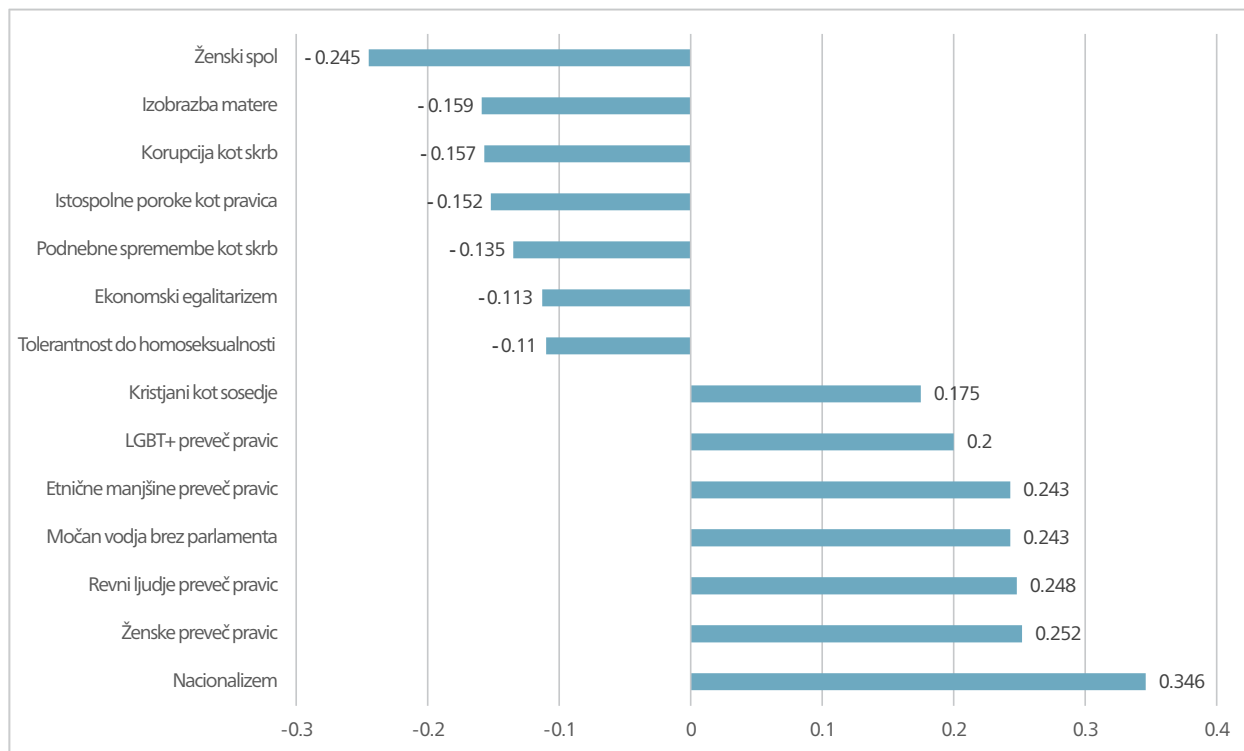
3. ključna točka: Splošni profil levo in desno usmerjene mladine ostaja večinoma nespremenjen

Delitev na levo in desno usmerjene posameznike je tradicionalno možno razmeroma dobro napovedati na podlagi velikega nabora demografskih in stališčnih značilnosti (Brown in Ernesto, 2008; Furnham in Fenton-O'Creevy, 2018). Na primer, z levico se bolj verjetno samoidentificirajo tisti, ki so ženskega spola, bivajo v urbanih območjih, imajo boljšo izobrazbo, ekonomsko enakost vidijo kot pomembno vrednoto, so strpni do homoseksualnosti, verjamejo v antropogene podnebne spremembe in jih le-te skrbijo, zaupajo formalnim institucijam, so antiavtoritarno naravnani itd..

Na našem vzorcu mladih iz leta 2024 večina teh

Grafikon 3

Napovedniki delitve na levo in desno (negativni koeficienti napovedujejo levo politično usmerjenost).

³ Tri mere so: "Demokracija je na splošno dobra oblika vladavine", "V določenih okoliščinah je diktatura boljša oblika vladavine kot demokracija" in "Morali bi imeti močnega voditelja, ki se mu ne bi bilo treba ukvarjati s parlamentom ali volitvami". Pri tem je treba upoštevati, da je bilo besedilo zadnje mere med letoma 2018 in 2024 nekoliko spremenjeno, zato veljavna primerljivost ni zagotovljena.

se levo obračala celo v večji meri kot v prejšnjih letih. Ta trend predstavlja (na novo oblikovano) ideološko ali politično vrzel med spoloma.

Primer slovenske mladine se umešča v to splošno dogajanje, čeprav je vzorec slovenskega trenda nekoliko drugačen. Leta 2018 so se tako fantje kot dekleta v povprečju umeščali nekoliko levo od sredine. Do leta 2024 pa sta se zgodila dva opazna premika. Prvič, tako dekleta kot fantje so se pomaknili v desno in opustili svojo prejšnjo pozicijo levo od sredine. Drugič, fantje se zdaj opredeljujejo rahlo desno od sredine, medtem ko se dekleta nahajajo skoraj popolnoma na sredini. Z drugimi besedami, prišlo je do razkoraka med spoloma glede politične identifikacije, in sicer predvsem zaradi razmeroma izrazitega premika fantov proti desnici. Grafikon 4 prikazuje politične premike in odprtje vrzeli.

Enako novo nastalo vrzel opazimo tudi pri podrobnejšem pregledu podatkov. Namesto da se osredotočimo zgolj na samoopredelitev, lahko preučimo določena stališča, ki se tradicionalno povezujejo ali z levico ali desnico. Grafikon 5 predstavlja enega izmed posebej izrazitih primerov razlike med spoloma na področju politike. Gre za močno zmanjšanje tolerantnosti do homoseksualnosti pri fantih, v primerjavi z dekleti, v letu 2024. Enak trend, čeprav ne tako izrazit, je mogoče opaziti pri šovinističnih stališčih ("Ali imajo pripadniki zgodovinsko

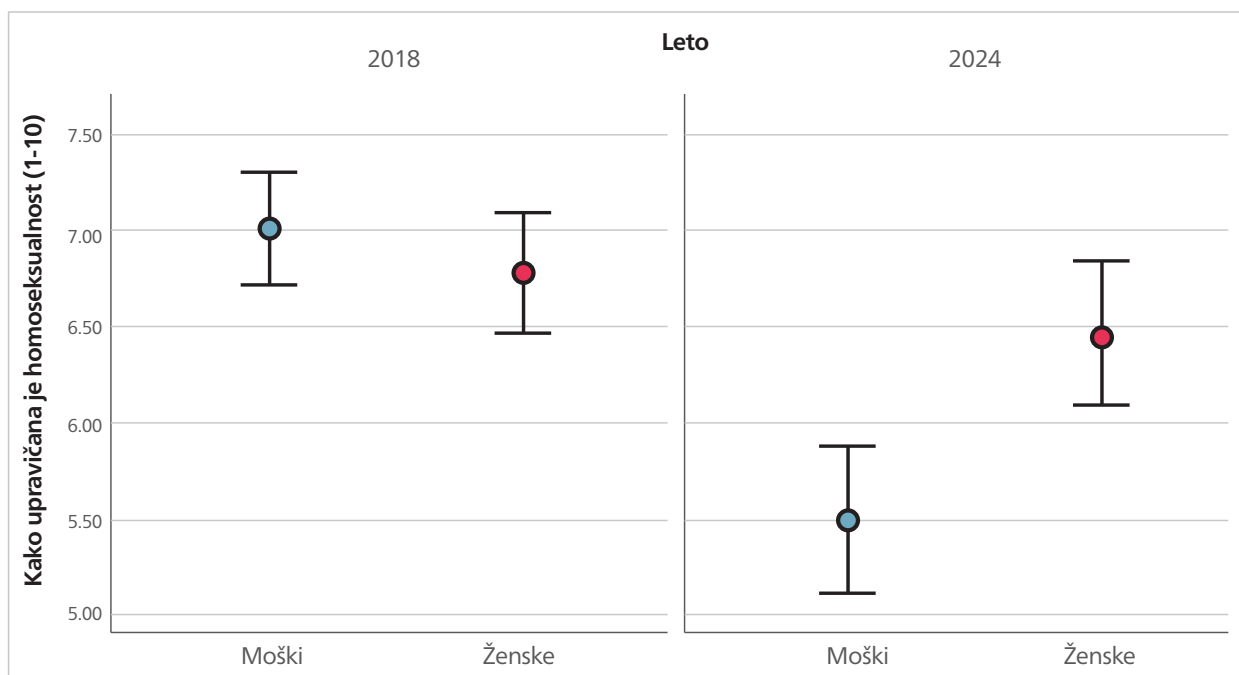
marginaliziranih ali manjšinskih skupin X preveč pravic?") ter pri nekaterih merah nacionalizma in avtoritarnosti. V vseh teh primerih leta 2018 ni obstajala vrzel med spoloma. Leta 2024 se je vrzel v večini primerov odprla zato, ker so fantje postali manj liberalni. Opozoriti pa je treba, da pri nekaterih merah nacionalizma in avtoritarnosti ne leta 2018 ne leta 2024 ni razlik med spoloma.

Predpostavljamo, da so za nastanek vrzeli v Sloveniji odgovorni približno enaki vzroki kot drugod. Burn-Murdoch (2024) izpostavlja enega ključnih predpogojev: "Ključni sprožilec je bilo gibanje #MeToo, zaradi katerega so se med mladimi ženskami, ki so se počutile opolnomočene, da spregovorijo proti dolgotrajnim krivicam, pojavile izrazite feministične vrednote".

Gibanje #MeToo in splošno ozračje naraščajočega aktivizma v podporo različnih oblik družbene pravičnosti v obdobju med 2010 in 2020, ki so ga še povečali in popačili algoritmi socialnih omrežij in spletna viralnost, je verjetno imelo vsaj dve vrsti učinkov na stališča mladih. Prvič, mlade ženske (in druge zgodovinsko marginalizirane skupine) so spoznale kako nujno, možno in učinkovito je zavzemanje za svoje pravice. Posledično se je verjetno ustvarila povratna zanka, v okviru katere je naraščanje primerov aktivizma spodbudilo še več aktivizma in tako naprej.

Grafikon 5

Kako upravičena je homoseksualnost (lestvica od 1 do 10, pri čemer 10 pomeni popolno tolerantnost) glede na spol v letih 2018 in 2024.

Drugič, možno je, da je celotna dinamika povzročila obliko kulturnega protitudara s strani moških kot primera družbenih skupin, ki so najmanj vključene v novo obliko aktivizma za družbeno pravičnost. Hitre spremembe, ki se odražajo v strukturnih ali normativnih premikih, lahko nekatere pretresejo, zaradi česar se počutijo ogrožene in izključene. To velja zlasti, če gre za premike, ki vključujejo spremembe glede družbenega statusa in moči. Posamezniki, ki doživljajo takšne občutke, se lahko napadalno odzovejo ter prevzamejo stališča in vedenja, ki so nasprotna tistim s katerimi se srečujejo. Na ta način poskušajo hkrati ustaviti naraščajoči val sprememb ter pred kritikami upravičiti svoj status in družbeni položaj.

5. ključna točka: Bodimo pozorni na stereotipiziranje mladinskih problematik

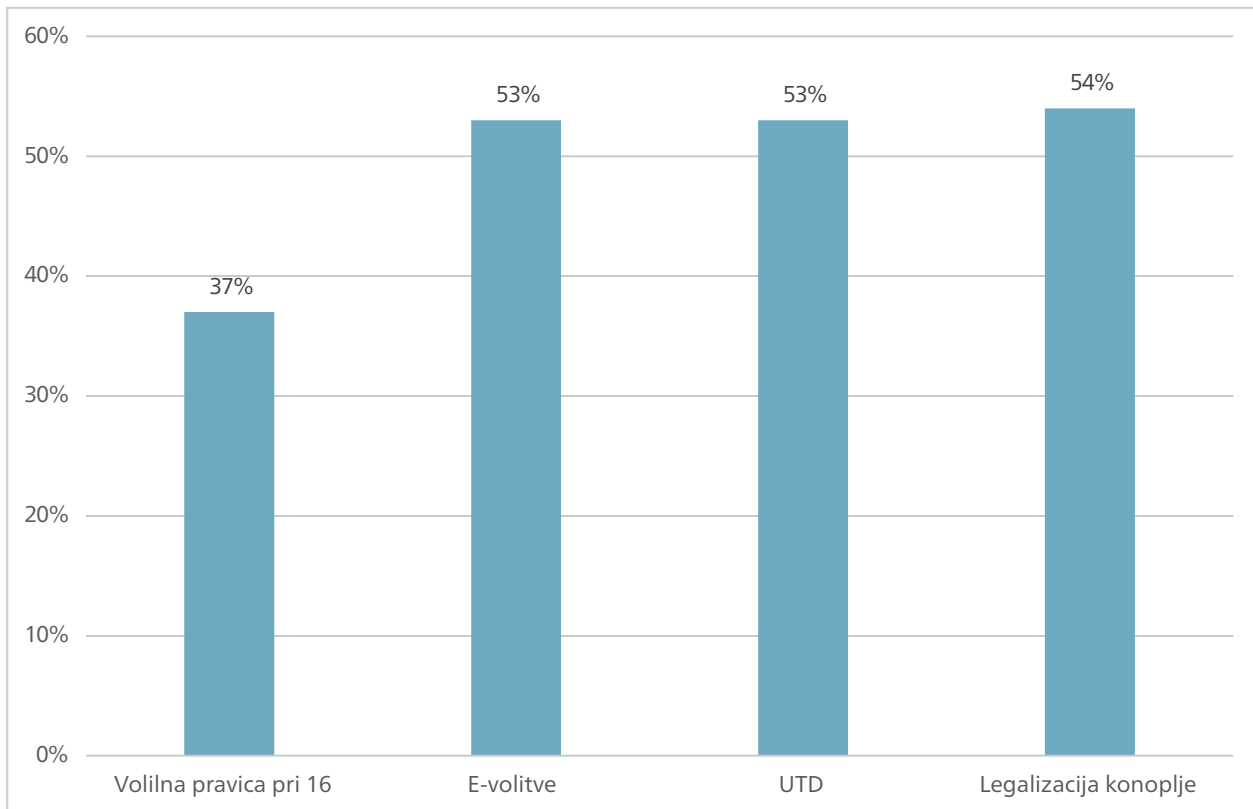
Nekoliko kontraintuitivno le nekaj več kot tretjina mladih v Sloveniji podpira znižanje volilne starosti z 18 na 16 let (glej Grafikon 6). Poleg tega se jih le približno polovica zavzema

za uvedbo elektronskih volitev, uvedbo univerzalnega temeljnega dohodka in za legalizacijo psihoaktivnih snovi, kot je konoplja, za osebno rabo.

Analize poleg tega kažejo, da obstajajo pomembne razlike v podpori glede na strankarsko pripadnost. Na primer, skoraj 9 od 10 volivcev Levice, ki je edina izrazito leva stranka v našem vzorcu, podpira legalizacijo konoplje. Hkrati je enakega mnenja manj kot polovica volivcev SD in SDS, ki sta sredinska in desna stranka. Ideja volilne pravice pri 16 letih je prav tako najbolj priljubljena med volivci Levice (59 %), medtem ko med tistimi, ki so odgovorili "ne vem" (24 %) sploh ni všečna. Nazadnje, UTD je ponovno relativno privlačen za volivce Levice (55 % se z idejo močno ali delno strinja), medtem ko je najmanj všeč volivcem SD (38 %) in NSi (32 %), ki so podporniki sredinske oziroma desnosredinske stranke.

Grafikon 6

Stališča mladih glede izbranih prednostnih nalog politike, deleži tistih, ki so odgovorili "da", "močno se strinjam" ali "delno se strinjam".

Zaključek in priporočila

Mladi ostajajo šibko politično angažirani, vendar se njihovo zanimanje za politiko povečuje, kar velja zlasti za neopredeljene. Na splošno je politična angažiranost mladih višja na desni strani političnega spektra, zlasti na skrajni desnici. Hkrati mladi v Sloveniji postajajo vse bolj politično ozaveščeni, pri čemer se jih opazen delež umešča desno od sredine. Mladi moški oziroma fantje se posebej verjetno identificirajo z desnico in njenimi političnimi cilji, medtem ko ženske ostajajo sredinsko usmerjene in bolj liberalne.

Politična polarizacija, splošen vzpon skrajne desnice ter zlasti nastajajoča politična vrzel med spoloma, predstavljajo družbeno nevarne pojave. Iz tega razloga bi si oblikovalci politik morali prizadevati za njihovo izboljšanje. To je

mogoče storiti na vsaj dva splošna načina. Prvič, ne glede na to, katera vladajoča koalicija je na oblasti, bi le-ta morala dosledneje izpolnjevati svoje predvolilne obljube (ali pa se jih vzdržati). To velja zlasti za glavne problematike, ki skrbijo slovensko mladino, kot sta stanovanjska problematika in zdravstveni sistem. Na ta način bi se lahko preprečilo širjenje splošnega nezadovoljstva med prebivalstvom. Drugič, če se izkaže, da se fantje vsaj deloma pomikajo v desno zaradi uradnih politik, ki naslavljajo diskriminacijo zgodovinsko marginaliziranih in manjšinskih skupin, ne da bi upoštevale možnost nasprotovanja zgodovinsko privilegiranih skupin, bi se bilo teh vprašanj potrebno lotiti na bolj strateške načine.

Viri

- 1 Brown, Michael J. in Henriquez, Ernesto. 2008. "Socio-demographic predictors of attitudes towards gays and lesbians". *Individual Differences Research*, 6(3), 193 – 202.
- 2 Burn-Murdoch, John. 2024. "A new global gender divide is emerging". *Financial Times*. 26. januar 2024. Dostopno prek: <https://www.ft.com/content/29fd9b5c-2f35-41bf-9d4c-994db4e12998>
- 3 Cokelaere, Hanne. 2024. "It's not just boomers, young people are voting far right too". *Politico*. 29. maj 2024. Dostopno prek: <https://www.politico.eu/article/europe-young-people-right-wing-voters-far-right-politics-eu-elections-parliament/>
- 4 Foa, Roberto Stefan; Klassen, Andrew; Wenger, Daniella; Rand, Alex in Slade, Micheal. 2020. "Youth and satisfaction with democracy: Reversing the democratic disconnect?". *Bennett Institute for Public Policy*, University of Cambridge.
- 5 Furnham, Adrian in Fenton-O'Creevy, Mark. 2018. "Personality and political orientation". *Personality and Individual Differences*, 129, 88 –91.
- 6 Pfeifer, Hans. 2024. "AfD: How Germany's far right won over the young voters". *DW*. 10. junij 2024. Dostopno prek: <https://www.dw.com/en/afd-how-germanys-far-right-won-over-young-voters/a-69324954>
- 7 Samuel, Henry. 2024. "How Europe's young voters flocked to the hard-right". *The Telegraph*. 10. junij 2024. Dostopno prek: <https://www.telegraph.co.uk/world-news/2024/06/10/europe-young-voters-flocked-hard-right-elections/>
- 8 Spirlet, Thibault. 2024. "How young voters could again drive EU election turnout". *The Parliament*. 23. april 2024. Dostopno prek: <https://www.theparliamentmagazine.eu/news/article/how-young-voters-could-again-drive-eu-election-turnout>
- 9 Velázquez, Jaime. 2024. "EU Elections: Spain's young voters are increasingly polarised by gender". *Euronews*. 31. maj 2024. Dostopno prek: <https://www.euronews.com/my-europe/2024/05/31/spanish-youth-divided-along-gender-lines-ahead-of-european-elections>

Kolofon

Friedrich-Ebert-Stiftung

Pisarna za Hrvaško in Slovenijo

Praška 8

10000 Zagreb

Hrvaška

<https://croatia.fes.de>

Odgovornost:

Dr. Sonja Schirmbeck, direktorica

Kontakt: sonja.schirmbeck@fes.de

Oblikovanje: Rene Andritsch & Heidrun Kogler, Ivna Hraste

ISBN: 978-953-8376-19-1

Stališča, izražena v tej publikaciji, odražajo osebna mnenja avtorjev in niso nujno skladna s fundacijo Friedrich-Ebert-Stiftung. Publikacije Friedrich-Ebert-Stiftung se ne smejo uporabljati za namene volilne kampanje.

© 2024

O FES študijah mladih

Česa se mladi bojijo in glede česa so optimistični? V okviru FES študij mladih se raziskuje kako mlade generacije dojemajo razvoj svojih družb in svojo prihodnost v hitro spreminjajočem se svetu, ki ga pestijo podnebna kriza in neenakosti, marsikje pa tudi staranje družb in upad stopnje demokracije. Naš cilj je spodbujanje informirane razprave o pogledih mladih na politiko in demokracijo ob upoštevanju njihovih življenjskih okoliščin in vrednot. To vključuje preučitev ključnih vprašanj, kot so izobraževanje, zaposlovanje in mobilnost, družina in prijatelji ter splošna stališča in dojemanja mladih. V okviru študij se osredotočamo na mlade, stare od 14 do 29 let, z namenom da bi razumeli njihove poglede na te ključne tematike.

FES je od leta 2009 po vsem svetu izvedel številne študije o mladih. Anketna raziskava med mladimi v Sloveniji je bila leta 2024 izvedena skupaj z raziskavami o mladih iz drugih držav Jugovzhodne in Srednje Vzhodne Evrope.

Metodologija

Projekt "FES Youth Study Southeast Europe 2024" predstavlja mednarodni raziskovalni projekt o mladih, ki je bil sočasno izveden v dvanajstih državah Jugovzhodne Evrope. V raziskovalni projekt so bili vključeni mladi iz Albanije, Bosne in Hercegovine, Bolgarije, Hrvaške, Kosova, Severne Makedonije, Črne gore, Romunije, Srbije, Slovenije, Grčije in Turčije.

Glavni cilj projekta je bila analiza odnosa mladih do politike in demokracije. Raziskovalni projekt temelji na kvotnem nacionalno reprezentativnem vzorcu mladih iz izbranih držav. Struktura vzorca je bila določena glede na starost, spol in statistične regije. Podatki so bili zbrani v začetku leta 2024 od skoraj 9 000 respondentov iz omenjenih državah. Velikost vzorca je variirala od N = 501 v Črni gori do N = 1 233 v Turčiji. Vzorec za Slovenijo je vključeval 602 respondenta, od katerih je bilo 49,6 % žensk, 49 % moških, 1,4 % pa se je opredelilo za tretji spol ali ni odgovorilo na vprašanje. Povprečna starost slovenskih respondentov je znašala 22,2 leti.

O avtorju

Tibor Rutar je docent sociologije na Univerzi v Mariboru v Sloveniji. Njegove najnovejše raziskave o demokraciji, globalizaciji, neoliberalizmu in vojnah so bile objavljene v publikacijah, kot so *Theory and Society*, *International Journal of Sociology*, *Journal of Peace Research*, *Social Science Information in The Palgrave Handbook of Contemporary Geopolitics*. Je avtor knjige *Capitalism for Realists: Virtues and Vices of the Modern Economy* (Routledge, 2023).